

Malaska-opinnäytetyöpalkinto 2023

LAUSUNTO

Haluan ensiksi ilmaista kiitokseni siitä, että sain mahdollisuuden lukea erittäin kiinnostavia ja hyvin tehtyjä opinnäytetöitä. Tällä kertaa arvioitavia töitä oli kymmenen. Töiden aiheet liikkuvat teknologisesta kehityksestä ekososiaaliseen sivistykseen. Ilahduttavasti suuressa osassa töistä oli vahva linkki tulevaisuuden tarkastelun ja käytännön toimenpiteiden välillä. Tämä aktiivinen tulevaisuuden tekeminen on mielestäni keskeinen osa Pentti Malaskan henkistä perintöä.

Käytin valintakriteereinä ennakkoluutonta, näkemyksellistä ja rohkeaa otetta tulevaisuuden hahmottamiseen tieteellisin keinoin sekä menetelmin. Arvostin myös aiheen ja tulosten merkitystä osana yhteiskunnan ja maapallon tulevaisuuden rakentamista. Kolmantena kriteerinä käytin teorian, tutkimuskysymysten ja tulosten loogista suhdetta toisiinsa. Arviointiprosessi eteni niin, että silmäilin ensin kaikki työt saadakseni yleiskäsityksen töistä, jonka jälkeen luin työt. Tämän jälkeen valitsin käyttämieni kriteerien pohjalta viisi parasta työtä, joita vertailin keskenään. Tein valintani voittajasta kokonaisuuden perusteella ja päädyin myös valitsemaan kunniainiminnan saaman työn, koska se tuo esiin kilpailutöiden näkemyksellisyyttä ja merkitystä tulevaisuuden rakentamisessa.

Palkittu työ: *Skills for the Future of Work: Accelerating changes in competency requirements for white-collar knowledge workers and their effects on individuals, organisations and labour markets*

Opinnäyte kuvaa työn digitalisaation vaikutuksia tietotyöläisiin ja heidän osaamiseensa. Tutkielma käsittelee ansiokkaasti ja kriittisesti tietoa uusien teknologioiden soveltamista työssä sekä osaamisvaatimusten muutoksia. Työ tarkastelee näitä muutoksia yksilöiden, organisaatioiden ja työmarkkinoiden näkökulmista. Tutkimuksen tuloksena syntyy kokoelma keskeisiä kompetensseja, jotka yhdistyvät muutoksiin tietotyön rakenteissa, työn tekemisen tavoissa ja työn sisällöissä. Johtopäätöksenä tekijä korostaa elinikäisen oppimisen merkitystä yksilöille ja osaamista kokemuksen tai muodollisen aseman sijasta organisaatioiden ja työmarkkinoiden kannalta.

Opinnäytetyö on kokonaisuutena erittäin hyvin ja järjestelmällisesti tehty. Aiheen perustelu, teoreettinen tausta, käytetty viitekehys ja aineisto sekä menetelmät ovat kaikki loogisesti yhteydessä toisiinsa. Työssä tuodaan esiin uusia näkökulmia osaamisvaatimusten muutoksiin organisaatioiden ja koko yhteiskunnan tasolla. Tämä on mielestäni varsin tarpeellinen lisäys tulevaisuuden työhön ja osaamisen muutoksiin, jotka liittyvät sosiaaliseen vastuullisuuteen työelämässä. Tulevaisuuden osaamisista ja uusista ammateista on keskusteltu hyvin pitkään tulevaisuudentutkimuksen parissa, mutta tieteellinen ja kriittinen ote on ollut harvinaisempaa kuin teknologiausko ja erilainen ”hypetytys” aiheen ympärillä. Tämä opinnäytetyö tuo tärkeän lisän keskusteluun tulevaisuuden osaamisvaatimusten muutoksista ja vastuullisuudesta erityisesti, kun keskustelua käydään osaamisen muutoksista eri pituisilla aikajännteillä.

Kunniamaininnan saava työ: *Kirjasto ekososiaalisen sivistyksen mahdollistajana*

Opinnäytteen aihe käsittelee yleisten kirjastojen roolia vaikuttamisessa ekokriisien ratkaisujen löytämiseen. Työssä etsitään kirjastojen uusia tehtäviä erityisesti ekososiaalisen sivistyksen edistämiseksi. Keskeisessä roolissa on myös yhteistyö kirjastojen ja erilaisten yhteisöjen ja ryhmien kanssa. Tässä työssä lähestytään kirjastojen roolia tulevaisuudessa ja erityisesti aktiivisena tulevaisuuden tekijänä rohkeasti ja näkemyksellisesti. Tieteellinen ote aiheeseen on riittävän perusteltu ja looginen, mutta yhteiskunnallinen merkitys on työn keskeinen ansio.

Tässä opinnäytetyössä yhdistyvät kiinnostavalla tavalla kirjastojen mahdollinen rooli keskeisenä yhteiskunnallisena toimijana ja ekokriisien ratkaisujen etsijöinä. Työ tuo esiin keinoja myös ehkäistä polarisaatiota ja luoda väyliä osallisuudelle sekä yhteiskehittämiselle. Opinnäytteessä kytkeytyvät luontevasti tulevaisuudentutkimuksen käsitteet, ekososiaalinen sivistys ja humanistinen tutkimusote. Toivottavasti tämä työ johtaa laajempaan keskusteluun kirjastojen tulevaisuudesta monipuolisen lukutaidon (ml. tulevaisuuslukutaidon) edistäjänä ja sivistyksen vaalijana.

Turussa 28.2.2023

Leena Jokinen